

Què fa l'ONU?

Malgrat tots els intents de donar una explicació raonable i digna, les imatges dels cascos blaus retirant-se de l'enclavament bosnià de Gorazde i deixant-hi la població totalment desemparada no es poden interpretar d'una altra manera. Són el que són: una retirada vergonyosa.

Les imatges són semblants encara que els decorats poden ser molt distints. Les muntanyes arrasades de Bòsnia, la sabana implacable d'Uganda o el desert que cobreix la república sahariana com a escenaris i els funcionaris, soldats o civils, de l'ONU com a protagonistes. El guió de l'escena és senzill: ineficàcia. Després d'anys de confiança en la institució, el Front Polisario ha amenaçat amb la tornada a les armes vist el nul èxit que han tingut les iniciatives de l'ONU per preparar el referèndum d'autodeterminació. A Bòsnia, han estat els soldats de l'exèrcit croat i no els cascos blaus els únics que, potser de manera oportunista, han donat una mica d'aire fresc a la població civil i a l'Àfrica, els refugiats campen a la recerca d'un lloc segur que la màxima institució internacional no pot garantir.

El balanç de les actuacions del consell de seguretat, i no és solament cosa dels últims anys, és més aviat trist i decebedor. La idea d'una institució universal que poguera servir per evitar els enfrontaments entre les nacions i per anul·lar guerres i violències queda en la pràctica convertida en paper mullat dia rere dia. Burocratitzada, en fallida econòmica permanent i pendent dels interessos de les grans potències, l'ONU és avui un paquiderm d'utilitat més que dubtosa. El seu valor com a jutge moral, discutit des del moment de la seua fundació pel dret a vet que tenen alguns països, passa ara pels moments més baixos. Les veus internacionals contra el paper i les activitats de l'ONU creixen dia a dia i la negativa de molts països a aportar les seues quotes econòmiques són, potser, la prova més sagnant d'aquesta manca de credibilitat.

Malgrat tots els intents de donar una explicació raonable i digna, les imatges dels cascos blaus retirant-se de l'enclavament bosnià de Gorazde i deixant-hi la població totalment desemparada no es poden interpretar d'una altra manera. Són el que són: una retirada vergonyosa. No cal buscar més evidències i és difícil que temps futurs permeten disposar de tantes proves sobre la ineficàcia de l'ONU com les que ara tenim. Els mitjans de comunicació demostren implacablement amb imatges i paraules què fa la institució i quin respecte rep de les poblacions que, en teoria, ajuda. Bosnians desesperats intentant furtar les armes dels cascos blaus o soldats canadencs amb l'uniforme de l'ONU cridant a Somàlia que estan disposats a matar tots els negres que calga són testimonis que ja no sorprenen. En uns moments en què les amenaces d'una gran guerra mundial s'allu-

nyen i les guerres que tenen lloc al planeta són producte d'enfrontaments particulars i de dimensió més aviat "regional", és quan un organisme internacional fort pot ser més eficaç i obligar, per la diplomàcia o per la força, a restablir la pau. I també, naturalment, quan més evident resulta la seua ineficàcia. Per això sorprèn no sentir cap veu que enmig del ridícul, la ineficàcia i la vergonya aposte per una renovació cada vegada més necessària. Encara hi ha temps per demostrar que els principis fundacionals de l'ONU foren més que declaracions de cara a la galeria. Però no gaire.